

PILOOTPROJEKT VAC-PACT
USALDUS VAKTSINEERIMISE SUHTES –
PATSIENTIDE JA SPETSIALISTIDE
TEADLIKKUS, SUHTLUS JA USALDUS

Vaktsineerimine ja hingamisteede haigused

Rahastatud
Euroopa Liidu vahenditest

Praegune olukord

- Tuhanded täiskasvanud üle kogu maailma põevad haigusi, mida võiks igal aastal vaktsiinidega ära hoida.
- Iseäranis **hingamisteede haigustega** inimestel on sageli suurem risk tüsistute tekkeks **vaktsiinidega ennetatavate haiguste tõttu**.

Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) hinnangul:

262 miljonil inimesel

kogu maailmas on astma

65 miljonil inimesel

on krooniline obstruktiivne kopsuhaigus (KOK)

... samas on **veel miljonitel** allergiline riniit ja muud sageli aladiagnoositud kroonilised hingamisteede haigused.

Vaktsineerimine on tervise hoidmisel oluline samm. **Rääkige tervishoiutöötajaga, arutage oma konkreetset seisundit ja tervisega seotud vajadusi ning veenduge, et teie vaktsiinid oleksid õigeaegselt tehtud.**

Hingamisteede haiguste ülevaade

Kroonilised hingamisteede haigused on hingamisteede ja muude kopsustruktuuride kroonilised haigused. Need võib jagada **obstruktiivseteks kopsuhaigusteks** ja **restriktiivseteks kopsuhaigusteks**.

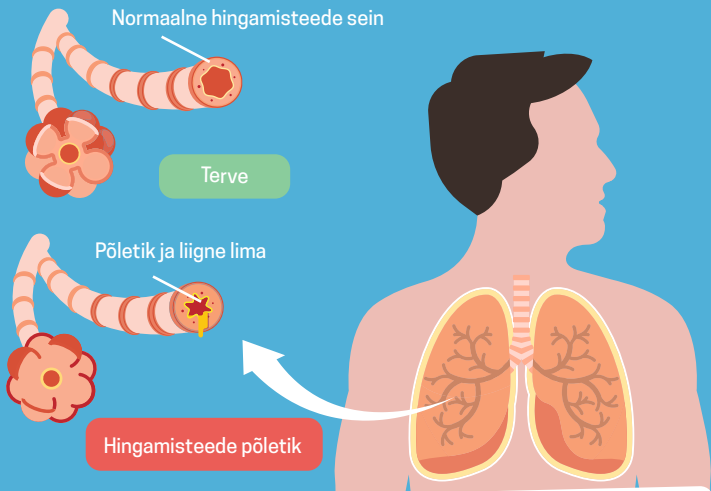
- **Obstruktiivsed kopsuhaigused**, näiteks astma, krooniline obstruktiivne kopsuhaigus (KOK) ja bronhoektaas, põhjustavad rohkem raskusi õhu väljahingamisel.

- **Restriktiivsed kopsuhaigused**, näiteks kopsufibroos, krooniline sinusiit ja kutsealased kopsuhaigused, võivad põhjustada probleeme, takistades õhu sissehingamist.

Praegusel ajal pole kroonilistest hingamisteede haigustest võimalik terveneda, kuid **ravi, ennetava hoolduse ja elustiili muudatuste abil võite elada pika ja terve elu!**

Hingamisteede haiguste ülevaade

- Terve patsiendi **hingamisteede ümbrus** näeb normaalne välja ja seal pole lima.
- Seevastu patsiendil, kel on **hingamisteede põletik**, esineb põletikuline, paksenenud ja limane hingamisteede sein, mis võib hingamist raskendada.

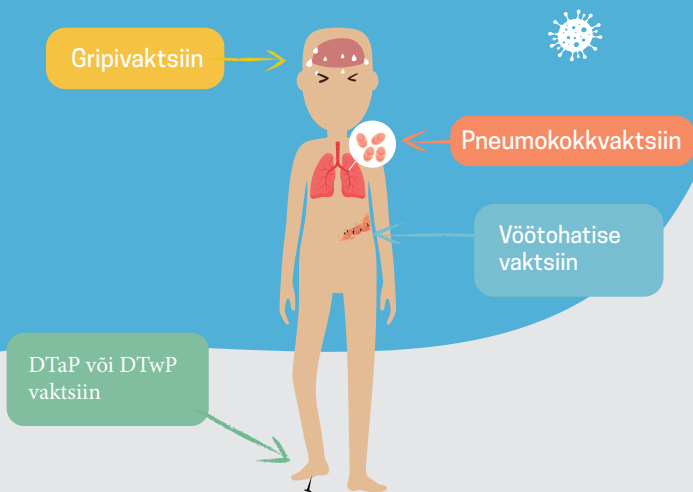
Peale selle võivad teatud vaktsiinidega ennetatavad haigused suurendada hingamisteede ja kopsude paistetust. Nende kahe kombinatsioon võib kaasa tuua kopsupõletiku ja teised rasked hingamisteede haigused.

Olulised vaktsiinid

Me teame, et **hingamisteede haigustega inimestel** on seoses vaktsiinidega ennetatavate haigustega suuremad terviseriskid.

Siin on 4 olulist vaktsiini, mis aitavad asutuse Centers for Disease Control and Prevention (CDC) (Haiguste Ennetamise ja Tõrje Keskus) soovitude kohaselt neid riske vähendada:

- Teatud vaktsiine ei soovitata inimestele, kel on nõrgenenud immuunsüsteem. **Konsulteerige oma tervishoiutöötajaga igal üksikjuhul eraldi.**
- Pidage meeles: rutiinsed arstivisiidid on sobiv aeg hingamisteede haiguse raviks, järelkontrolliks ja patsientide jätkuvaks harimiseks.

COVID-19

11. märtsil 2020 ütles WHO, et COVID-19 **on nakkav hingamisteede haigus**, mida põhjustab hiljuti avastatud koroonaviirus ja globaalne pandeemia mõjutab igas vanuses inimesi.

- Sümptomid algavad tavaliselt 3–7 päeva jooksul pärast kokkupuudet viirusega, kuid mõnel juhul on sümptomite avaldumiseks kulunud kuni 14 päeva.

Sagedasemad sümptomid

Palavik

Köha

Hingamisraskused

Väsimus

Lihavalu

- Haruldaste ja raskete tüsistuste hulka kuuluvad kopsupõletik, neeruhaigus ja isegi surm.
- Hingamisteede haigustega inimesi peetakse **COVID-19 suhtes kõrge riskiga rühmaks**, kel on suurem tõenäosus raskete sümptomite tekkeks.
- COVID-19 haiguse rasket kulgu **seostatakse kõrgema ea** (vanem kui 60 aastat) ja **mitme kroonilise haigusega**. Hiljutised andmed osutavad ka sellele, et meessoost rühmadel on veidi kõrgemad riskiastmed.

COVID-19

...jätkub

Arvestades nende suurenenud riski tervises seisundi halvenemiseks COVID-19 tagajärjel, on oluline, et hingamisteede haigustega inimesed kuuluksid vaksineerimisprogrammide eelisrühmadesse.

2021. aasta septembriks on Euroopa Raviamet (EMA) lubanud Euroopa Liidus kasutada järgmisi COVID-19 vaktsiine: **Comirnaty** (Pfizer-BioNTech), **Spikevax** (Moderna), **Vaxzevria** (AstraZeneca) ja **Janssen**.

Informeeritud otsus

Väga tähtis on, et madalat vaktsineerituse taset ja vaktsiinikõhklust käsitledes luuakse **avatud dialoog, mida toetavad teaduslikud tõendusmaterjalid**. Tuleb rakendada **vanuserühmi arvestavat lähenemisviisi vaktsineerimisele**, mis toimib jagatud teabega otsuste tegemise kaudu!

Euroopa Patsientide Foorumi Harta patsientide jõustamise kohta toetab patsiendikeskset tervishoiupraktikat järgmiste põhimõtete kaudu:

Teie terviseseseisund ei määratle teid!

Teid jõustatakse nii suures ulatuses kui soovite.

Olete võrdne partner kõigi teie tervisega seotud otsuste langetamisel.

Võite paluda, et teile vajalikud andmed, sealhulgas teie terviseandmed, oleksid kergesti mõistetavas vormis.

Tervishoiutöötajad ja meie tervishoiusüsteem edendavad aktiivselt kõigi tervisealast teadlikkust.

Saate pidevalt vajalikku toetust, et oma ravi juhtida. Küsige ainult!

Teie kogemus on oluline tervishoiuteenuste kvaliteedinäitaja.

Võite ka osaleda tervishoiuteenuste hindamises ja ühiskavandamises, et need muutuksid kõigi jaoks paremaks.